

ภาวะตัวเหลือง เป็นภาวะที่พบได้
ค่อนข้างบ่อยในทารกแรกเกิด โดยพบได้ถึง 25
- 50% ของทารกแรกเกิดทั้งหมด ภาวะตัว
เหลืองนี้เกิดจากสารที่มีชื่อว่า บิลิรูบิน
(Bilirubin) ซึ่งเป็นสารที่มีสีเหลือง ในทารก
ปกติ จะมีสารบิลิรูบินนี้มีอยู่ในปริมาณที่
พอเหมาะ แต่ในทารกที่มีภาวะตัวเหลืองจะมี
สารบิลิรูบินในปริมาณที่มากกว่าปกติ โดยจะ
อยู่ทั้งในกระแสเลือดและแทรกตามเนื้อเยื่อ
ต่างๆทำให้เรามองเห็นทารกมีผิวสีเหลือง

ภาวะตัวเหลืองทำให้เกิดผลเสียอะไร

ในกรณีที่ระดับบิลิรูบินสูงมาก อาจทำให้
เกิดภาวะแทรกซ้อนทางสมอง (Kernicterus)
ซึ่งจะทำให้เกิดการชักและมีการทำลายเนื้อ
สมองอย่างถาวร นอกจากนี้ยังพบว่า 25% มี
โอกาสที่จะเกิดภาวะ I.Q. ต่ำ หรือ ความฉลาด
ลดลงได้ รวมถึงอาจเกิดภาวะการได้ยิน
ผิดปกติ (Sensori neural hearing loss) ได้

รักษาอย่างไร

การรักษาภาวะตัวเหลืองนั้น ต้องรักษา
ตามสาเหตุเป็นหลัก ร่วมกับการลดระดับบิลิรู
บินลง โดยการเพิ่มการกำจัดบิลิรูบินออกจาก
ร่างกาย เช่น การส่องไฟรักษา หรือนำบิลิรูบิน
ออกจากร่างกายโดยตรง เช่น การเปลี่ยนถ่าย
เลือด เป็นต้น

ส่วนภาวะเหลืองจากนมแม่นั้น อาจทำ
การรักษาโดยการงดนมแม่และให้นมผสม
แทนชั่วคราว ประมาณ 24 ชั่วโมง โดยอาจ
รักษาร่วมกับการส่องไฟด้วยหรือไม่ก็ได้ ซึ่งก็
จะพอเพียงที่จะทำให้ระดับบิลิรูบินลดลง
หลังจากนั้นสามารถให้นมแม่ต่อไปได้ โดย
ระดับบิลิรูบินมักไม่สูงขึ้นเท่าเดิม

ป้องกันได้ไหม

การให้นมทารกอย่างถูกต้อง คือ ต้องให้
เร็ว ให้นมตั้งแต่อยู่ในห้องคลอด และ ต้องให้
บ่อย คือ ประมาณ 10 – 12 ครั้งต่อวัน โดย
ไม่ให้น้ำหรืออาหารอื่นเสริม เนื่องจากจะทำ
ให้ทารกกินนมได้น้อยลง การกระตุ้นให้ทารก
ถ่ายจี้เทา ก็จะช่วยป้องกันภาวะตัวเหลืองใน
ทารกแรกเกิดได้

ขั้นตอนการส่องไฟรักษา

- ปิดตาด้วยผ้าก๊อซ
- ให้ทารกนั่งเพียงผ้าอ้อมชิ้นเล็กๆ หรือไม่สวม
- วางทารกห่างจากหลอดไฟประมาณ 30 ซม.
- ใช้ผ้าก๊อซรอบคอไฟเพื่อช่วยสะท้อนแสงเข้า
หาทารก
- ชั่งน้ำหนักทารกทุกวัน
- ประเมินการขับถ่ายอุจจาระและปัสสาวะ และ
ประเมินการได้รับสารน้ำ
- ให้ทารกได้รับนมมารดาได้เท่าที่มารดาหรือ
ทารกต้องการ โดยให้นมแก่ทารกทุก 3 ชั่วโมง

ข้อแนะนำสำหรับบิดา – มารดา

- ปิดไฟได้ระยะสั้นๆ ช่วงเลี้ยงนมหรือบิดามารดามาเยี่ยม
- ดูแลผิวหนังของทารกให้สะอาด ห้ามทาแป้ง โลชั่น หรือครีมใดๆ บนผิวหนังของทารก เพราะอาจทำให้เกิดการไหม้ได้

ภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้น

- ทารกอาจมีผื่นเกิดขึ้น ซึ่งไม่จำเป็นต้องหยุดการส่องไฟ และไม่ต้องตกใจ
- ทารกอาจมีท้องอืด ถ่ายเหลวและบ่อยครั้ง การดูแลนมมารดาให้เพียงพอจะช่วยป้องกันการขาดน้ำได้
- ทารกอาจมีไข้ และมีอาการขาดน้ำได้ จะดีขึ้นเมื่อหยุดส่องไฟ

กรณีทารกเป็น G6PD deficiency

- แจ้งและอธิบายโรคแก่บิดามารดาพร้อมให้บัตรประจำตัวโรค G6PD deficiency
- แจ้งยาที่ทารกไม่ควรกินให้บิดามารดา รับทราบ
- แจ้งสารเคมี และอาหารบางอย่างที่ทารกควรหลีกเลี่ยงเมื่อโตขึ้น เช่น ลูกเหม็น , ถั่วปากอ้า

๒ ๕ ตัวเหลือง

ด้วยความปรารถนาดีจาก

เด็กผู้ป่วยในเด็กและสูตินรีเวช

โรงพยาบาลพนมสารคาม

จังหวัดฉะเชิงเทรา